

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Budapesten, 2012. január 11. napján megtartott fellebbviteli nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t :

A 9. rb. fegyveresen elkövetett rablás büntette miatt **a vádlott** ellen folyamatban lévő büntető ügyben a Fővárosi Bíróság 2011. március 24. napján kihirdetett 7.B.55/2011/20. számú ítéletét **megváltoztatja**.

A vádlottat a 3. tényállási pontban írt 1.rb. rablás büntettének kísérlete (Btk. 321. § (1) és (4) bekezdés a) pont), továbbá a 4. tényállási pontban írt 1.rb. rablás büntettének kísérlete (Btk. 321. § (1) és (4) bekezdés a) pont) miatt emelt vád alól **felmenti**.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

A vádlott által a 2010. július 15. napjától 2011. augusztus 9. napjáig és a 2012. január 10. napjától a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztés tartamába beszámítja.

A vádlottat kötelezi a másodfokú eljárás során felmerült 3000 (háromezer) forint bűnügyi költség megfizetésére.

Az ítélet ellen fellebbezésnek van helye, amelyet az ügyész az ítélet kézbesítésétől számított 8 (nyolc) napon belül jelenthet be.

I n d o k o l á s :

A Fővárosi Bíróság a 2011. március 24. napján kihirdetett 7.B.55/2011/20. számú ítéletével a vádlottat bűnösnek mondta ki 9 rb. rablás büntettében, melyből 7 rb. cselekmény kísérleti szakban maradt, ezért - halmazati büntetésül - 6 évi fegyházbüntetésre és 8 évi közügyektől eltiltásra ítélte. Az előzetes fogvatartásban töltött időt a szabadságvesztés tartamába beszámította. Elrendelte a BKKB 2.B.XI.531/2009/9. számú jogerős ítéletével kiszabott 1 évi fogházbüntetés, a PKKB 22.B.XIII.26.891/2008/20. számú jogerős ítéletével kiszabott 1 évi börtönbüntetés, a BKKB 7.B.XI.1.161/2008/18. számú jogerős ítéletével kiszabott 1 évi börtönbüntetés, a PKKB 15.Bk.IX.43.890/2009/2. számú jogerős végzésében kiszabott 10 hónapi börtönbüntetés, a PKKB 19.B.25.906/2009/14. számú jogerős ítéletével kiszabott 6 hónapi börtönbüntetés, a PKKB 1.B.IX.37.434/2009/9. számú jogerős ítéletével kiszabott 8 hónapi börtönbüntetés, valamint a PKKB 16.B.33.758/2010/6. számú jogerős ítéletével kiszabott 10 hónapi börtönbüntetés végrehajtását. Rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelekről, továbbá kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült 41.200,- forint bűnügyi költség megfizetésére.

A tárgyaláson az ügyész fellebbezést jelentett be a vádlott terhére a fő- és mellékbüntetés súlyosítása érdekében. A vádlott és védője enyhítés érdekében fellebbeztek.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.164/2011/3. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta és indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, és a vádlottal szemben hosszabb tartamú fő- és mellékbüntetést szabjon ki.

A vádlott a Fővárosi Ítéltáblánál előterjesztette fellebbezésének részletes írásbeli indokolását, amelyben arra tett indítványt, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, és a szabadságvesztés végrehajtási fokozataként a börtönt határozza meg a szabadságvesztés tartamának változatlanul hagyása mellett. Kérelme indokaként arra hivatkozott, hogy jelenleg tölti az előzetes fogvatartásának ideje alatt jogerősen kiszabott és foganatba vett szabadságvesztését. Ezen fogvatartás ideje alatt gyógyító-nevelő csoportban terápiás kezelésen vesz részt, valamint mezőgazdasági gépszerelő szakmát kezdett tanulni, mely kedvezményeket a jelenlegi büntetése végrehajtásának fegyházban történő megkezdése félbeszakítana.

A védő a nyilvános ülésen megtartott perbeszédében az enyhítés érdekében bejelentett fellebbezését fenntartotta, és indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a Btk. 45. § (2) bekezdésében írt enyhítő rendelkezés alkalmazásával a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fegyházról börtönre enyhítse. Ezen túlmenően kifejtette azon álláspontját, hogy a vádlottnak a történeti tényállás 1. pontjában írt magatartása nem valósított meg rablást, mert részéről nem valósult meg az un. akaratot megtörő erőszak kifejtése. A 2. tényállási ponttal kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a házaspár csupán férfi tagja sérelmére állapítható meg biztosan a bűncselekmény elkövetése, mert nem tudni, hogy a férfi által átadott 6 euro egyéni vagy közös tulajdont képezett. A 3. tényállási pont esetében szintén arra hivatkozott, hogy a vádlott részéről nem került kifejtésre akaratot megtörő erőszak. A 4. tényállási pontnál kifejtette azon álláspontját, hogy a rablás kísérlete csupán tanu1 tekintetében valósult meg, hiszen tanu2 nem is szerzett tudomást a cselekményről. Az 5. tényállási pont esetében pedig arra hivatkozott, hogy a rablási cselekmény és a pénz elvétele ténylegesen csak tanu3-at érintette.

A vádlott az utolsó szó jogán előadta, hogy megbánta a cselekményeit. Kifejtette továbbá, hogy fellebbezését fenntartja, és enyhébb végrehajtási fokozat meghatározását kérte.

A bejelentett ügyészi, vádlotti és védői fellebbezések folytán a Fővárosi Ítéltábla az első fokú ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást a Be. 348. § (1) bekezdésében foglaltak alapján teljes terjedelmében felülbírált.

A védőnek a vádlott bűnössége megállapítását támadó indítványa - a következők szerint - részben alapos.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú tanács tárgyalása során az eljárási szabályokat betartotta.

Megállapítható az iratok tartalmából, hogy a vádlott a tárgyaláson bűnösségét minden vádpontban beismerte, vallomást azonban nem kívánt tenni. Az elsőfokú bíróság a vádlottnak a nyomozás során tett beismerő vallomását felolvasással tette a bizonyítás anyagává. A tárgyaláson tanúként kihallgatott sértettek tanúvallomásai, valamint az iratok között rendelkezésre álló és a bizonyítás keretében ismertetésre került okirati bizonyítékok, fegyverszakértő vélemény a legtöbb cselekménynél alátámasztották a vádlott beismerését.

Ugyanakkor egyértelműen megállapítható, hogy a nyomozati eljárásnak voltak hiányosságai, mivel a külföldi sértetteket tanúként nem hallgatták ki, nyilatkozataikat a vádbeli eseményről csak rendőri jelentés tartalmazza.

A másodfokú bíróság a vádlott személyi körülményeit annyiban egészíti ki, hogy a vádlottal szemben az ítélet 5. oldal 2. bekezdésében írt eljárás befejeződött és „A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2011. április 15. napján jogerőre emelkedett 17.B.29644/2009. számú ítéletével büntetőeljárást eredményező hamis vád büntette miatt 6 hónapi börtönbüntetésre ítélte, de a szabadságvesztés végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette.”.

A történeti tényállással kapcsolatban megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított 1. tényállási pont részben iratellenes, mert a nyomozati iratokban 93. és 95. sorszám alatti rendőri jelentésben írtakkal ellentétesen rögzíti azt, hogy a vádlott a fegyverét a két sértettre szegezte. A másodfokú bíróság a Be. 352. § (1) bekezdés a/ pontja alapján a hivatkozott iratok tartalmára figyelemmel az 1. számú tényállást annyiban helyesbíti, hogy a vádlott a felszólítás elhangzása idején „a fegyvert a kezében tartotta”.

A másodfokú bíróság a 3. tényállási ponttal kapcsolatban megállapította, hogy az a Be. 351. § (2) bekezdés a/ és c/ pontja szerint megalapozatlan, mert felderítetlen, és részben iratellenes. Ezen tényállási ponttal kapcsolatban is megállapítható, hogy a vádlott a bűncselekmény elkövetését nem vitatta, azonban a tárgyaláson nem kívánt vallomást tenni. A tárgyalás során felolvasással a bizonyítás anyagává tett nyomozati vallomása szintén beismerő tartalmú volt, azonban ténylegesen a cselekmény tényszerű leírását nem tartalmazta, arra a vádlott nem emlékezett. A vádlotti vallomás tehát a felelősség elismerését tartalmazza, azonban nem tartalmaz elegendő információt a külföldiek sérelmére elkövetett egyes bűncselekmények beazonosításához. A 3. tényállási ponttal kapcsolatban csupán a nyomozati iratok 97. sorszáma alatt található rendőri jelentés tartalmaz még adatokat. Ez a rendőri jelentés néhány sorban tér ki a 3. tényállási pontban írt cselekményre és a szerb állampolgár előadását tartalmazza. A szerb állampolgár

egyébként ezen túlmenően az ügyben a hatóság tagjai által meghallgatva vagy tanúként kihallgatva sem a nyomozás, sem a tárgyalás során nem volt. A hivatkozott rendőri jelentésből is csupán az állapítható meg, hogy a sérelmükre elkövetett bűncselekmény miatt az 1. tényállási ponttal érintett dán állampolgár sértettek tettek feljelentést, majd annak alapján a rendőrök a helyszínen keresni kezdték az elkövetőt, és ennek során találkoztak. Megállapítható azonban, hogy a szerb állampolgárnak még a részletes rendőrről általi kikérdezése sem történt meg. Röviden egy cselekménysort rögzít a jelentés, de még arra sem került sor, hogy őt az elkövető külsejére vonatkozóan kikérdezték volna. A cselekménynek ezen rövid leírásából az mindenképpen megállapítható, hogy a 3. tényállási pont iratellenesen tartalmazza azt, hogy az elkövető megmutatta a szerb állampolgárnak a nadrágja elejébe csúsztatott fegyvernek látszó tárgyat, hiszen a sértett előadása csupán csak azt tartalmazza, hogy az a személy, akivel ő találkozott „játék pisztolyt viselt a nadrágja elejébe csúsztatva”, és nem volt erőszakos. Ezért a pontosság kedvéért a másodfokú bíróság a hivatkozott rendőri jelentés alapján a tényállást ilyen értelemben helyesbíti. Figyelemmel arra, hogy a vádlottnak nincs olyan tartalmú beismerő vallomása, amelyből a 3. tényállási pontban leírt cselekmény általa elkövettként azonosítható lenne, továbbá annak az elkövetőnek a külseje, akivel a szerb állampolgár találkozott egyáltalán nem került rögzítésre, illetve ezen személy beazonosítása semmilyen más módon sem történt meg, ezért a másodfokú bíróság a 3. tényállási pontból mellőzi a vádlott nevének feltüntetését azzal, hogy „az elkövető személy beazonosítatlan maradt”.

Az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú bíróság által ekként kiegészített, illetve helyesbített tényállás az 1., 2., 3., 4. és 5. tényállási pontok tekintetében már megalapozott, mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla felülbírálata alapjául elfogadta.

Az irányadó tényállás alapján az elsőfokú bíróság a 3. és részben a 4. tényállási pont kivételével okszerűen vont le következtetést a vádlott bűnösségére, és helyes a cselekmények jogi minősítése is.

A 3. tényállási ponttal kapcsolatban kétséget kizáróan viszont nem nyert bizonyítást, hogy a vádbeli cselekményt a vádlott követte el, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatva, a Be. 4. § (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a vádlottat az ellene 1 rb. a Btk. 321. § (1) és (4) bekezdés a/ pontja szerint minősülő rablás bűntettének kísérlete miatt emelt vád alól a Be. 6. § (3) bekezdés b/ pontjára figyelemmel a Be. 331. § (1) bekezdése alapján - bizonyítottság hiányában - felmentette, mivel kétséget kizáróan nem bizonyított tény a vádlott terhére értékelni nem lehet.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az általa rögzített 4. tényállási pont alapján a vádlott bűnösségét mind tanu1, mind tanu2 sértettek sérelmére elkövetett bűncselekményben megállapíthatónak látta. A kihallgatott tanúk vallomásai, különösen tanu2 vallomása alátámasztja azt a tényállásbeli megállapítást, hogy tanu2 nem látta, hogy a pénzt kérő személynél

fegyver van, és a vádlottat elküldte a helyszínről. Nem kétséges azonban, hogy tanu¹ sértett tekintetében a bűncselekmény megvalósult. A Btk. 321. § (1) bekezdésében foglaltak szerint, aki idegen dolgot jogtalan eltulajdonítás véget úgy vesz el mástól, hogy evégből valaki ellen erőszakot, avagy élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmaz, illetőleg valakit öntudatlan vagy védekezésre képtelen állapotba helyez büntettet követ el és 2-8 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A (4) bekezdés a/ pontjában foglaltak szerint a cselekmény súlyosabban büntetendő, ha a rablást fegyveresen követik el.

A Btk. 137. § 4/a. pontjában írtak szerint fegyveresen követi el a bűncselekményt, aki lőfegyvert vagy robbanóanyagot tart magánál, és a fegyveres elkövetésre vonatkozó rendelkezéseket alkalmazni kell akkor is, ha a bűncselekményt lőfegyver vagy robbanóanyag utánzatával fenyegetve követik el.

A nyomozati iratok között rendelkezésre álló igazságügyi fegyverszakértői vélemény rögzíti, hogy az ügyben lefoglalt pisztoly alkalmas lehet arra, hogy azt szakértő vagy nem szakértő szemlélő ránézésre lőfegyvernek tekintse. A vizsgálat tehát rögzítette, hogy az adott pisztoly egy valódi lövés leadására alkalmas fegyver utánzata.

A rablás törvényi tényállásából egyértelműen következik, hogy annak megvalósításához nem a Btk. 138. §-ban írt fenyegetés szükséges, hanem az un. minősített erőszak, illetve fenyegetés, az élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetés szükséges. Nem kétséges, hogy a lőfegyver, illetve annak megfelelő utánzata alkalmas az élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetés kifejtésére, illetve a megfenyegetett személyben az ilyen tartalmú, súlyú fenyegetettség érzés kialakítására.

A Legfelsőbb Bíróság a Bírósági Határozatok 2002. évi 10. számában, annak Fórum rovatában foglalkozott a Btk. 137. § 4/a. pontjában írtak értelmezésével. Ebben kiemelte, hogy a valóságos lőfegyverrel vagy robbanóanyaggal elkövetéssel szemben a lőfegyver utánzatára vonatkozó törvényi kiterjesztés azokra az esetekre nem irányadó, amikor az elkövető az utánzatot pusztán magánál tartja, de ennek az eszköznek a fenyegetés körében történő felhasználására nem kerül sor.

A lőfegyver utánzatának a fenyegetés körében történő felhasználására természetesen számtalan különböző módon kerülhet sor. Ebbe bele tartozhat az is, amikor az elkövető a pénz átadására történő felszólítással egy időben a nála lévő fegyvert célirányosan megmutatja és ilyen módon annak alkalmazását kilátásba helyezi. A másodfokú bíróság álláspontja szerint, azonban ez nem valósulhat meg úgy és nem valósulhat meg a bűncselekmény olyan módon, hogy az érintett személy nem szerez tudomást a megfenyegetettségéről, mert nem látja a fegyvert. A sértettnek egy pszichés kényszer hatása alatt kell állnia ahhoz, hogy a bűncselekmény, illetve annak kísérlete megállapítható legyen. Ez a pszichés kényszer azonban értelemszerűen nem jöhet létre úgy, hogy a potenciális sértett nem is tud a fenyegetettségéről. A tényállás szerint tanu² nem foglalkozott a vádlottal. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a fegyvert nem érzékelő, és ezért

fenyegetettségéről nem tudó tanu2 sérelmére rablás kísérlete nem valósulhatott meg, ezért a másodfokú bíróság a vádlottat a 4. tényállási ponthoz kapcsolódóan 1 rb. a Btk. 321. § (1) és (4) bekezdés a/ pontja szerinti rablás büntettének kísérlete miatt emelt vád alól a Be. 6. § (3) bekezdés a/ pontjában foglaltakra figyelemmel, a Be. 331. §- alapján - bűncselekmény hiányában - felmentette.

A másodfokú bíróság az 1., 2. és 5. tényállási pontok tekintetében nem fogadta el a védői érvelést. Az 1. és 2. tényállási pontokkal kapcsolatban megállapítható, hogy a vádlott ugyanazon fegyver utánzatát használta fel az elkövetés során, amely tehát megjelenésében alkalmas volt az élet és testi épség elleni közvetlen fenyegetés kifejtésére. A Fórum rovatban írt Legfelsőbb Bírósági értelmezéshez kapcsolódóan megállapítható az is, hogy a fenyegetés körében a vádlott a fegyvert felhasználta, azt a felszólítás idején a kezében tartotta, vagy ráfogta a sértettekre. Az 1. és 2. tényállási pontok esetében a sértettek különböző rendőri meghallgatások során eltérően adták elő a történeteket abban a tekintetben, hogy mennyire kellett a vádlotti magatartást komolyan venni, mennyiben tűnt a magatartás komoly fenyegetésnek. Ezzel kapcsolatban megállapítható, hogy mindkét tényállás sértettjei feljelentést tettek. Első előadásuk során fegyveres rablásként, illetve annak kísérleteként adták elő a történeteket, illetve ez a magatartás a 2. tényállási pontban eredményre vezetett, a házaspár férfi tagja a nála lévő pénzt átadta, sőt videokameráját is felajánlotta. Az is megállapítható, hogy azokban a tényállási pontokban, amikor a vádlott nem befejezett rablást valósított meg, esetében nem a bűncselekmény elkövetésétől való önkéntes elállás történt. Vallomásaiban többször nyilatkozott arra vonatkozóan, hogy a szándéka kifejezetten pénz szerzésére irányult. Az 1. tényállási pontban írtak szerint a sértettek elsiettek a helyszínről, majd feljelentést tettek. A 4. tényállási pontban a vádlott többszöri pénz átadásra történő felszólítás után azt követően hagyta el a helyszínt, hogy a sértettek azt mondták nincs náluk pénz. A 4. vádponthoz kötődő sértettek közül tanu1 komolyan vette a vádlott cselekményét. A cselekménysornak tehát objektív külső körülmény vetett véget, nem pedig a vádlott gondolta meg magát és állt el a cselekmény továbbvitelétől.

A vádlottnak és védőjének az enyhítésre, míg az ügyésznek a súlyosításra irányuló fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság ítéletében helytállóan sorolta fel a büntetés kiszabása során figyelembe vehető enyhítő- és súlyosító körülményeket, és nem tévedett, amikor a vádlottal szemben a cselekmény tárgyi súlyára és az alanyi bűnösség fokára figyelemmel - halmazati büntetésül - a rendelkező részben írt 6 évi fegyházbüntetést szabott ki a Btk. 42. § (2) bekezdés b/2. pontja alapján. Nem tévedett az elsőfokú bíróság akkor sem, amikor a vádlottat előéletére és a cselekmény jellegére figyelemmel a szabadságvesztéssel arányos tartamban közügyektől eltiltásra is ítélte. A Fővárosi Bíróság által kiszabott büntetés - a részbeni felmentés mellett is - megfelelően szolgálja a Btk. 37. §-ban írt büntetési célokat, ezért annak megváltoztatására, a szabadságvesztés tartamának súlyosítására, illetve a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatának enyhítésére az ítélőtábla nem látott lehetőséget.

A Fővárosi Bíróság ítéletének egyéb - a próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztések végrehajtásának elrendelésére, az eljárás során lefoglalt bűnjelekre, és a felmerült bűnügyi költségre vonatkozó - rendelkezései törvényesek, ezért azokat a másodfokú bíróság - helyes indokai alapján - helybenhagyta.

A másodfokú bíróság a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt a Btk. 99. § (1) bekezdése alapján a szabadságvesztés tartamába beszámította.

A Fővárosi Ítéltábla a vádlottat kötelezte a másodfokú eljárás során kirendelt védő díjaként felmerült bűnügyi költség megfizetésére a Be. 338. §-a alapján.

Az ügyeszi fellebbezés lehetősége a Be. 386. § (1) bekezdés c/ pontján alapszik.

A Fővárosi Ítéltábla ítélete a Be. 372. § (1) és (2) bekezdésein alapszik.

Budapest, 2012. január 11. napján

. Ruzsás Róbert s.k.
a tanács elnöke

. Mészáros László s.k.
előadó bíró

Dr. Török Zsolt s.k.
bíró

A Fővárosi Bíróság ítélete a rendelkező részben írt változtatással 2012. február 02. napján jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2012. február 8.

. Ruzsás Róbert sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Tóth Mihályné
tisztviselő